

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 1,790 คน (สำนักงานทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอปทุมรัตต์. 2555)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 327 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973 : 125 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

กำหนดให้ n แทนจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N แทนจำนวนประชากรทั้งหมด (1,790)

E แทนค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

กำหนดให้ไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{1,790}{1 + (1,790 \times 0.05)^2} = \frac{1,790}{5.475} = 326.940$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตามสูตรของ ยามาเน่ คำนวณได้ 326.940 คน เพื่อให้การวิจัยสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 327 คน

3. การสุ่มตัวอย่างจากประชากร

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 327 คน ออกเป็น 16 กลุ่ม โดยแบ่งตามสัดส่วนของประชากรในเขตหมู่บ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำแนกตามหมู่บ้าน

ลำดับ	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
1	หมู่ที่ 1 บ้าน โนนสวรรค์	161	29
2	หมู่ที่ 2 บ้านบักตู้	82	15
3	หมู่ที่ 3 บ้านน้ำคำ	188	34
4	หมู่ที่ 4 บ้านฮ่องแฮ	70	13
5	หมู่ที่ 5 บ้านส้มโฮง	120	22
6	หมู่ที่ 6 บ้านหัวช้าง	179	33
7	หมู่ที่ 7 บ้าน โนน	133	24
8	หมู่ที่ 8 บ้านสวายโคด	64	12

ลำดับ	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
9	หมู่ที่ 9 บ้านคูน	177	32
10	หมู่ที่ 10 บ้านโนนตาแสง	108	20
11	หมู่ที่ 11 บ้านหนองม่วง	48	9
12	หมู่ที่ 12 บ้านพยอม	23	4
13	หมู่ที่ 13 บ้านโนนใหม่	119	22
14	หมู่ที่ 14 บ้านโนนสวรรค์	125	23
15	หมู่ที่ 15 บ้านเลิงแก	51	9
16	หมู่ที่ 16 บ้านโนนสวรรค์พัฒนา	142	26
รวมทั้งสิ้น		1,790	327

ตัวอย่างการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น = $\frac{\text{จำนวนครัวเรือน} \times \text{กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนครัวเรือนทั้งหมด}}$

$$\text{บ้านโนนสวรรค์ (ม.1)} = \frac{327 \times 161}{1,790} = 29$$

จากนั้นผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ โดยดำเนินการ ดังนี้

3.2 กำหนดหมายเลขประจำหน่วยตัวอย่างตามบัญชีทะเบียนบ้านของกลุ่มตัวอย่าง เช่น บ้านเลขที่ 1 แทน ด้วยหมายเลข 1 บ้านเลขที่ 2 แทนด้วยหมายเลข 2 เป็นต้น เมื่อหมดครัวเรือนในหมู่ที่ 1 แล้วนำบ้านเลขที่ 1 ของหมู่บ้านถัดไปมาต่อท้ายเลขสุดท้ายของหมู่บ้านที่ 1 ทำแบบนี้ไปจนครบทั้ง 16 หมู่บ้าน โดยมีจำนวนหมายเลขทั้งหมด 1,790 หมายเลข

3.3 คำนวณช่วงของการสุ่มหรือระยะห่าง $(i) = (N) / \text{สมาชิกทั้งหมดของประชากรหารด้วย จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสุ่ม} (n)$ นั่นคือ $(i) = N/n$

3.4 ทำการสุ่มหาตัวสุ่มเริ่มต้น (Random Start) โดยวิธีการจับสลากหากกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านเริ่มต้นจับสลาก ไปจนกว่าจะครบตามจำนวนหมู่บ้าน แล้วทำการจับสลากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดทั้งหมด 1,790 ครัวเรือน

3.5 นับหน่วยของกลุ่มตัวอย่างไปตามช่วงของการสุ่ม (Random Interval) ตัวอย่าง ประชากรทั้งหมด จำนวน 1,790 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 327 ครัวเรือน คำนวณช่วงของการสุ่มได้ดังนี้

$$i = \frac{1,790}{327} = 5.47$$

ช่วงระยะห่างของการสุ่ม คือ 5

ประชากรบ้านโนนสวรรค์หมู่ที่ 1 มีจำนวน 161 หลังคาเรือน กำหนดให้หมายเลข 1 แทน บ้านเลขที่ 1 หมายเลข 2 แทนบ้านเลขที่ 2 และแทนค่าไปจนครบทุกหลังคาเรือน ทำการสุ่มหาจุดเริ่มต้น โดยการจับสลากหมายเลขที่กำหนด คือ 1, 2, 3, 4 และ 5 สุ่มได้หมายเลข 1 สมาชิกเริ่มต้น คือ บ้านเลขที่ 1 และสมาชิกหน่วยถัดไปคือ บ้านเลขที่ 5, 10, 15, 20, 25 และบวกเพิ่มไปครั้งละ 5 จนกว่าจะครบตามจำนวนครัวเรือน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 29 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อให้ทราบข้อมูลการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอบเขตของการวิจัยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามรายการ (Check Lists) จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านงานสวัสดิการและสังคม ด้านการศึกษา ด้านงานสาธารณสุข และด้านงานส่งเสริมสุขภาพ

โดยวิธีแบบมาตรวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งประกอบด้วย 5 ระดับตัวเลือก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ในแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัย ได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากเอกสารการวิจัยเบื้องต้นของ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72)

2.3 สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามกรอบแนวคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของ กรรณกทิพย์แสง (2555 : 100 – 106) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ความถูกต้อง ชัดเจนของภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.5.1 นางสาวสุภาพร เย็นทรัพย์ ุฒิการศึกษา ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่ง รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.5.2 นางภคมน แก้วสังข์ ุฒิการศึกษา ค.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนเมืองเตาวิทยาคม อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.5.3 นางวิไลวรรณ อันทะลัษ ุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเตาวิทยาคม อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล เกณฑ์การพิจารณา มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เพียงใด

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป แล้วนำไปเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงไปหาข้อบกพร่องเพื่อหาความเชื่อมั่น จากกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน จากประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มาตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ

2.7 นำแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพัทธ์อย่างง่าย (Item – total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนก รายข้อระหว่าง .22 - .66 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach. 1990) ได้ค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง ผู้ใหญ่บ้าน/ประธานชุมชน ในเขตตำบลโนนสวรรค์ทั้ง 16 หมู่บ้าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ร่วมมือและประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยอบรมชี้แจงผู้ช่วยวิจัย ให้เข้าใจขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล วัตถุประสงค์ แบบสอบถาม ซึ่งผู้ช่วยวิจัย ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 16 หมู่บ้าน
3. ให้ผู้ช่วยวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แล้ว นำมารอกรายละเอียดลงในแบบสอบถาม หากพบว่ากลุ่มตัวอย่างครัวเรือนใด ไม่อยู่ในพื้นที่ ให้เลื่อนไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนถัดไป และเริ่มนับช่วงใหม่จนกว่าจะครบตามจำนวน กลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. เมื่อรวบรวมแบบสอบถามเสร็จแล้ว จากนั้นจึงตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไป ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ โดยนำมาจัดหมวดหมู่และบันทึก คะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบรหัส แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งพิสูจน์สมมติฐาน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งอธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ คือ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลตามระดับค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการส่งเสริมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการส่งเสริมระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการส่งเสริมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการส่งเสริมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการส่งเสริมระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ ใช้ t-test (Independent Samples) ตัวแปรด้านอายุและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ใช้ F – test (One Way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นหาความหมาย และแจกแจงความถี่ และนำเสนอด้วยการพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1.1 ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการทดสอบทางสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่าย

1.2 หาความเชื่อมั่นและความเชื่อถือของแบบสอบถาม เป็นรายด้านทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบราค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.1 สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 สถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 สถิติการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามตัวแปรที่ศึกษา คือ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ ใช้ t-test (Independent Samples) ตัวแปรด้านอายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ใช้ F – test (One Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่าง หาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี แอลเอสดี (LSD : Least Significant Differences)

2.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นความหมาย สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ (Content Analysis)